

6 ging «als dat nodig was» betekent mijns inziens dat de Duitsers pas hiertoe zouden overgaan in een noodsituatie, bij voorbeeld bij een aanval van de geallieerden op het westen. Vernietigingstactiek is een tweesnijdend zwaard dat ook de bezetter zelf had getroffen.

In de tweede plaats: voor zo'n aanval bestonden geen plannen. Integendeel, Montgomery wilde na een geslaagde operatie Market-Garden het Roergebied bezetten. De Engelsen en Amerikanen wilden naar het oosten en het is zeer onwaarschijnlijk, dat zij – wat De Jong veronderstelt – naar het westen wilden oprukken.”

U spreekt over “onwaarschijnlijk”, met andere woorden: u baseert zich, evenals dr. De Jong, op hypothesen?

“Ja, maar ik kan voor mijn hypothese meer gronden aanvoeren. Zo is het vrijwel uitgesloten, zoals De Jong in het tweede deel van zijn hypothese schrijft, dat het Canadese eerste leger naar Amsterdam zou zijn opgerukt. Veronderstel dat dit plan zou hebben bestaan of later zou zijn opgesteld (onwaarschijnlijk, omdat het Nederlandse kabinet in Londen de geallieerden bij voortduring verzocht bezet Nederland te ontzien) dan nog was zo'n plan kansloos geweest. De Canadezen waren te zwak om zo'n operatie, zonder parachutisten, over de grote rivieren heen uit te voeren. Met veronderstellingen, met «als dit, als dat», kun je natuurlijk nog verder gaan; je kunt ook zeggen «als de geallieerden op de Nederlandse in plaats van op de Franse kust waren geland, dan...» Met andere woorden; dit soort speculaties heeft weinig zin.”

Kolonel L. C. Schreuders, die voor de Hogere Krijgsschool een studie heeft gemaakt van de Duitse bronnen over de slag bij Arnhem, zegt: “Ik vind dat De Jong de laatste jaren in toenemende mate met veronderstellingen werkt; op deze wijze is hij niet wetenschappelijk verantwoord bezig. Tegenover de hypothese van De Jong kun je met hetzelfde recht een andere hypothese naar voren brengen, namelijk dat de Duitsers, als ze na een overwinning van de Engelsen bij Arnhem waren afgesneden, zich in het westen zouden hebben overgegeven. En dan was ons de hongerwinter bespaard gebleven.”

Schreuders heeft in de archieven van alle bij “Arnhem” betrokken Duitse divisies gespeurd naar aanwijzingen voor een mogelijk verraad door Christiaan Lindemans, alias King Kong. Een verraad, dat nu door dr. De Jong met grote stelligheid als een feit wordt gezien (hoewel dit verraad geen invloed had op het verloop van de strijd). Schreuders: “De Jong komt met slechts één verklaring voor dit verraad op de proppen, namelijk die over de Duitse majoor Kiesewetter, die de van Lindemans ontvangen inlichtingen over de op handen zijnde slag niet zou hebben doorgegeven aan zijn superieuren. Ik heb voor dit verraad nimmer aanwijzingen gevonden.”

En waarom vermeldt De Jong dat Lindemans – volgens een verklaring van de Nederlandse verrader Verloop – “reeksen namen en illegale adressen” aan de Duitsers doorgaf, toen hij in maart 1944 voor de Duitsers